

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΛΛΑΝΤΖΑΣ

Αμèτρητες επιστροφές

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΛΛΑΝΤΖΑΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2023 - ALPHA C.K. ART GALLERY

A landscape photograph showing a dirt road curving through a field of green and yellow grass. In the distance, a small town with several buildings is visible under a sky filled with warm, orange and pink hues of a setting sun. Power lines with wooden poles cross the scene.

Αμετρητες επιστροφες

Η μεταφυσική του ορατού στους ενδιάμεσους τόπους του Χρήστου Παλλαντζά

Για τη σύγχρονη παραστατική ζωγραφική

Ο Χρήστος Παλλαντζάς επιμένει στην παραστατική ζωγραφική και στο καβαλέτο, στη μακρά ζωγραφική παράδοση της υψηλής τεχνικής, με μελετημένη σύνθεση και με ελκυστική χρωματική γκάμα. Πρόκειται για έναν από τους πιο αντιπροσωπευτικούς ζωγράφους του είδους, που – ευτυχώς – στην Ελλάδα καλλιεργείται, ακόμη, από αρκετούς αξιόλογους εικαστικούς δημιουργούς.

Η παραστατική ζωγραφική δεν μπορεί – νομίζω – να εκλείψει από την ελληνική εικαστική παράδοση, ούτε γενικότερα από τον οπτικό πολιτισμό της Μεσογείου και της Δύσης με κλασικές, ιστορικές και πολιτισμικές, ρίζες. Το φως της Μεσογείου, ακόμη περισσότερο το ελληνικό και αττικό φως (διασυγέις εκδόσεις του μεσογειακού), σμιλεύει εικόνες γλυπτικού χαρακτήρα, κατά τρόπο που παντού αναφαίνονται είδωλα, αγάλματα – γ' αυτό και η μεγάλη γλυπτική είναι υπόθεση μεσογειακή και, βέβαια, ελληνική. Σαφώς, έχει παρέλθει, ανεπιστρεπτί, η εποχή της πρωτεϊκής αναπαράστασης δια των εικαστικών τεχνών. Η ζωγραφική ως απλή εικονογραφική αναπαραγωγή «ειδώλων», εικόνων του υπαρκτού κόσμου, δεν έχει νόημα. Η ερμηνευτική όμως απόδοση αυτών των εικόνων δια των εικαστικών τεχνών, θα είναι πάντα – πιστεύω – desideratum, καθ' όσον ο άνθρωπος θα εξακολουθεί να είναι ον με αισθητικές αξιώσεις.

Η πλήρως ανεικονική τέχνη συνιστά ένα άκρον άωτον – ήδη κατεκτημένο, άρα ξεπερασμένο – ιδίως για χώρες, ιστορίες και πολιτισμούς επιφορτισμένους με αιώνες «ειδώλων», όπως η Ελλάδα, η Μεσόγειος, η Ευρώπη. Η σύγχρονη λοιπόν παραστατική ζωγραφική έχει νόημα ως επανερμηνεία κάθε φορά των «ειδώλων» και «εικόνων» γύρω μας, του ανθρώπου και του φυσικού του κόσμου. Γ' αυτό η «κλασική» ζωγραφική, αυτή που διακονούν ο Χρήστος Παλλαντζάς και οι ομότεχνοί του, έχει – ελπίζω – σίγουρο και παραγωγικό μέλλον στο καλλιτεχνικό γίγνεσθαι της χώρας μας.

Σε αυτού του είδους τη ζωγραφική ερμηνεία ο Χρήστος Παλλαντζάς έρχεται να ροσθέσει, κάθε φορά, και μία νέα προσωπική οπτική, μια καινούργια ατομική παρακαταθήκη, με όρους εικονογραφικούς και αισθητικούς. Ετούτη η σειρά έργων του είναι η πλέον προχωρημένη δλης της δουλειάς του. Ασχολούμενος επί δεκαετίες με τα δύο μεγάλα θέματα κάθε δημιουργικής ενασχόλησης – τον άνθρωπο και τον κόσμο – ο Χρήστος, στην πλήρη ωριμότητά του πια, φτάνει σε αποτελέσματα νεωτερικά – για την προσωπική του καλλιτεχνική παραγωγή – γεγονός που από μόνο του μαρτυρά, κατά τον πιο αδιαμφισβήτητο τρόπο, ότι είναι ενεργός, όχι μόνον εικαστικά, αλλά, σε γενικότερη θεώρηση, πνευματικά και ψυχικά, ως δημιουργός, ως «ποιητής».

Δεν είναι καθόλου τυχαίο, τουναντίον, ότι έχει απαλείψει από τις σκηνές του την ανθρώπινη φιγούρα – αυτήν που έχει αποδώσει σε πάμπολλα έργα του και από κάθε διαφορετική πόλη και κατάσταση. Το ότι σε αυτούς τους πίνακες μας παραδίδει απεικάσια ματα συμπαντικά, σε τελική ανάλυση, δείχνει την προσωπική του ανάγκη και ταυτοχρόνως ικανότητα να επικοινωνήσει, μέσω των εικόνων του, με «γλώσσα» οικουμενική. Εκκινώντας από συγκεκριμένες εικονογραφικές αναφορές – όπως το αναγνωρίσιμο αθηναϊκό σκηνικό – φτάνει να φιλοτεχνήσει εικόνες με καθαρές πλαστικές αξίες, καταργώντας την βοήθεια του περιγραφικού και συγκεκριμένου και τολμώντας να αποδώσει το γενικό, το απόλυτο.

Όταν απεικονίζει την Αθήνα με την Ακρόπολη, ιδωμένη από ψηλά στο κέντρο της εκστατικής σύνθεσης Τετελεσμένο II, κατορθώνει να αποσπάσει τον θεατή από το συγκεκριμένο θέμα και αναγάγει την τελική εικόνα σε σύμβολο. Και το επιτυγχάνει με τρόπο καθαρά ζωγραφικό, τέτοιο που παραπέμπει στον μέγιστο William Turner.

Κι όταν πάλι ο Χρήστος ζωγραφίζει τον αττικό ουρανό με όλα τα χρώματα της παλέτας του, στο έργο του Μετ' επιστροφής, είναι καθόλα έντιμος στην απόδοσή του, αλλά συγχρόνως αυτή η αναπαράστασή του είναι όχι απλή αποτύπωση του φαινό μενικού, αλλά εντελώς προσωπική ερμηνεία του, όπως οφείλει να είναι κάθε γνήσιο έργο τέχνης. Σε τέτοιου είδους εικόνες του ο αναπαραστατικός ζωγράφος μας παραδίδει έργα εντελώς ζωγραφικά, δουλεμένα μόνο με καθαρούς εικαστικούς όρους, σχεδόν ανεικονικά, φτάνοντας όμως στην ανεικονικότητα όχι παρακάμπτοντας τη βάσανο της εικονοποίας, αλλά, αντιθέτως, κατακτώντας την εικονογραφία και τους όρους της και προχωρώντας άφοβα σε μία σύγχρονη παραστατική ζωγραφική.

Ένας αφηρημένος σχεδόν μονοχρωματικός πίνακας είναι, τελικά, η Τίβεριάδα του Χρήστου Παλλαντζά στη μεγάλη και "οριστική" εκδοχή της, που ωστόσο αναπαριστά πάμπολλα στοιχεία του ορατού κόσμου, κι ακόμη του συναισθηματικού και διανοητικού φορτίου του, όπως ο ίδιος το βίωσε.

Η αφήγηση δεν μπορούσε να παραμείνει μετέωρη, *in medias res*: ο κύκλος έπρεπε να κλείσει.

Ένα από τα πλέον ενδεικτικά προβλήματα της τέχνης της εποχής μας, και δη των εικαστικών τεχνών, είναι ότι δυσκολεύεται να αποτυπώσει τη ζώσα ιστορία, τα τρέχοντα προβλήματα, τα σημερινά ερωτηματικά, τις καθημερινές αγωνίες, οσμώσεις και οράματα (αν και όπου αυτά εκδηλώνονται). Αντιθέτως, οι προκείμενοι πίνακες του Χρήστου Παλλαντζά καταγράφουν εικαστικά όλη αυτή την παρατεταμένη και εντεινόμενη ατμόσφαιρα «τέλους εποχής»

(*fin de siècle*), με τις ποικίλες κρίσεις (λόγω οικονομίας, πανδημίας, πολέμου), αποδίδουν ζωγραφικά, με τρόπο έντονα προσωπικό, όλη τη δυστοπική ατμόσφαιρα που βιώνουμε, κυρίως ως κρίση αξιακή. Συγχρόνως όμως «προτείνουν», σχεδόν ασυνείδητα, και την έξοδο από αυτήν, με την αναφορά σε αξίες διαχρονικές.

Αν η βιβλική ηρεμία της Τίβεριάδας αντιπροσωπεύει το ιδανικό της αταραξίας, η δυναμική Ακρόπολη εκπροσωπεί το έλλογο στοιχείο, μέσω του οποίου ο δυτικός πολιτισμός αναζητά λύσεις και προτάσεις για έναν καινοτόμο κόσμο. Όταν ο πατέρας της ψυχανάλυσης - άρα, θα έλεγε κανείς, της εποχής μας - Sigmund Freud επισκέφθηκε την Ακρόπολη, στις 3 και 4 Σεπτεμβρίου 1904, υπέστη ένα πολιτισμικό σοκ: ο ίδιος καταγράφει αργότερα, το 1936, την αθηναϊκή εμπειρία του ως μία διαταραχή της μνήμης, ως ένα αλλόκοτο αίσθημα, καθώς δεν μπορούσε να πιστέψει ότι όντως υπήρχε το ευβληματικό μνημείο με ότι αυτό έχει επενδυθεί διαχρονικά, ως σύμβολο πολιτισμού. Ο Χρήστος Παλλαντζάς βίωσε μία - αντίστοιχη - προσωπική κρίση, απώθηση και συνάμα ολοκλήρωση στη νυχτερινή ένθετη ηρεμία της Τίβεριάδας το 2019. Για όποια από τις δύο εμπειρίες, πρέπει κανείς να είναι ήδη «πεπαιδευμένος», διανοητικά και συναισθηματικά. Ο ζωγράφος μας είναι έτοιμος και σε εγρήγορση, από κάθε άποψη, να γίνει δέκτης και αιγαγός μηνυμάτων, αισθήσεων, εμπειριών οριακών, διακινδυνεύοντας τη μεγάλη ζαριά της ζωής, μεταξύ του «Όλα ή Τίποτα» ή/και αντιστρόφως (*Nothing / Everything II*).

Οπωσδήποτε, οι αναγνωρίσιμες εικόνες του, είτε αυτές είναι ανθρώπινες κατασκευές είτε φυσικά τοπία, λειτουργούν ως μνημονικοί τόποι, που διαθέτουν επιδραστική υπεραξία, σχεδόν μεταφυσική. Αυτή τη μεταφυσική του ορατού σε τόπους ενδιάμεσους και στιγμές οριακές, μας μεταφέρει στους καμβάδες του με τον πιο ελκυστικό τρόπο ο Χρήστος Παλλαντζάς, στην πιο ώριμη στιγμή της καλλιτεχνικής του πτορείας, στην άκρως ενδιαφέρουσα σειρά έργων του *in medias res*.

Θοδωρής Κουτσογιάννης
Δρ Ιστορίας της Τέχνης
Από το βιβλίο "in medias res" Χρήστος Παλλαντζάς

Πάρε με μαζί σου II, λάδι σε καμβά, 20 x 30 cm

Προορισμός, λάδι σε καμβά, 20 x 30 cm

4:00 πμ, μεικτή τεχνική, 50 x 70 cm

Ιεριχώ, λάδι σε καμβά, 50 x 70 cm

Τιβεριάδα, μεικτή τεχνική, 170 x 210 cm

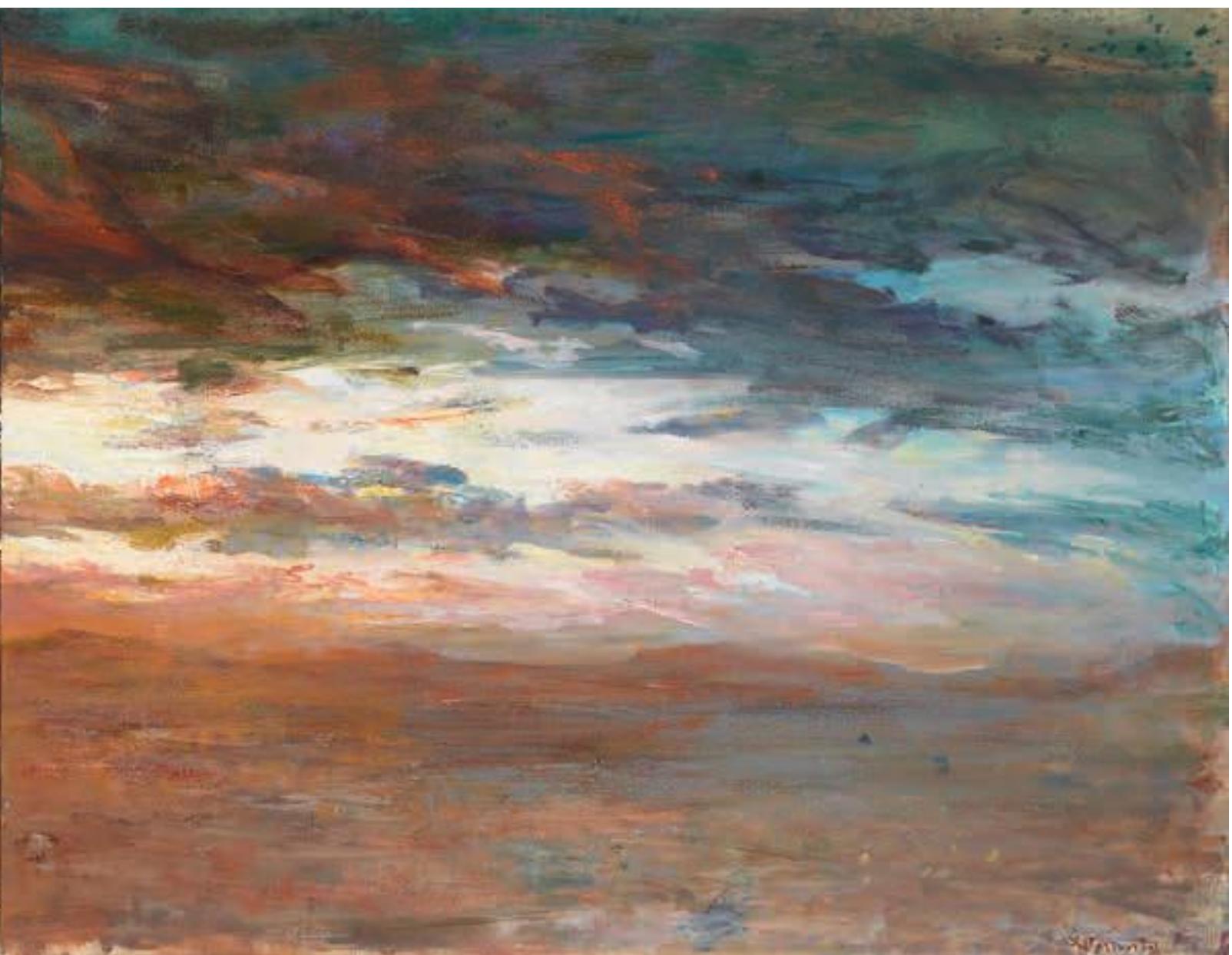

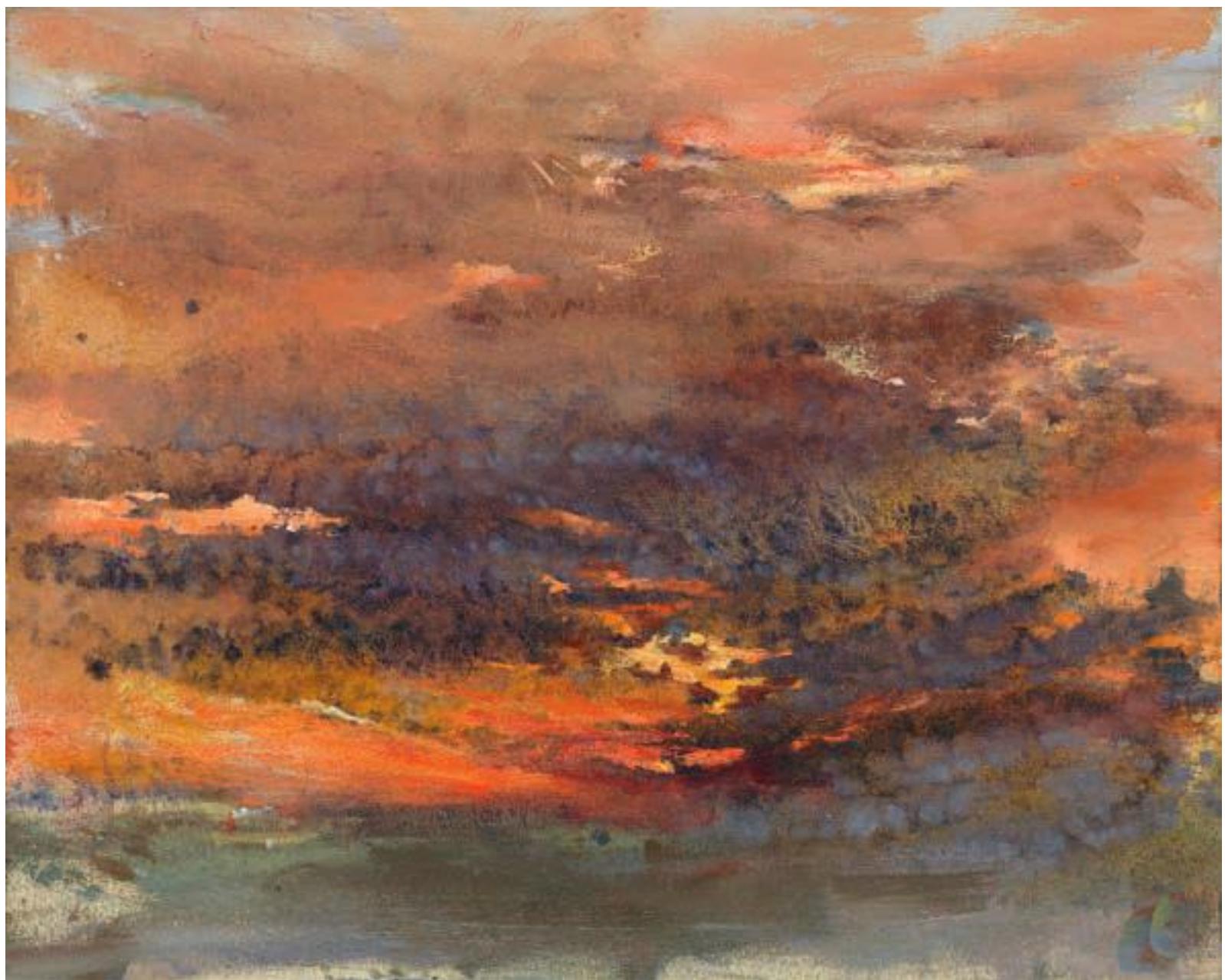

Εξιλεωση, μεικτή τεχνική, 160 x 200 cm

Τετελεσμένο Ι, λάδι σε καμβά, 70 x 180 cm

Disfruto, λάδι σε καμβά, 40 x 50 cm

Σινά, λάδι σε καμβά, 30 x 50 cm

Check point, μεικτή τεχνική, 160 x 160 cm

Κάνε μια ευχή, μεικτή τεχνική, 132 x 133 cm

Ελευσίνα, μεικτή τεχνική, 50x140 cm

Ερετρία, λάδι σε καμβά, 14x36 cm

Nothing / Everything III (Ιερουσαλήμ), λάδι σε καμβά, 14x34 cm

Nothing / Everything I (Ιερουσαλήμ), λάδι σε καμβά, 65x40 cm

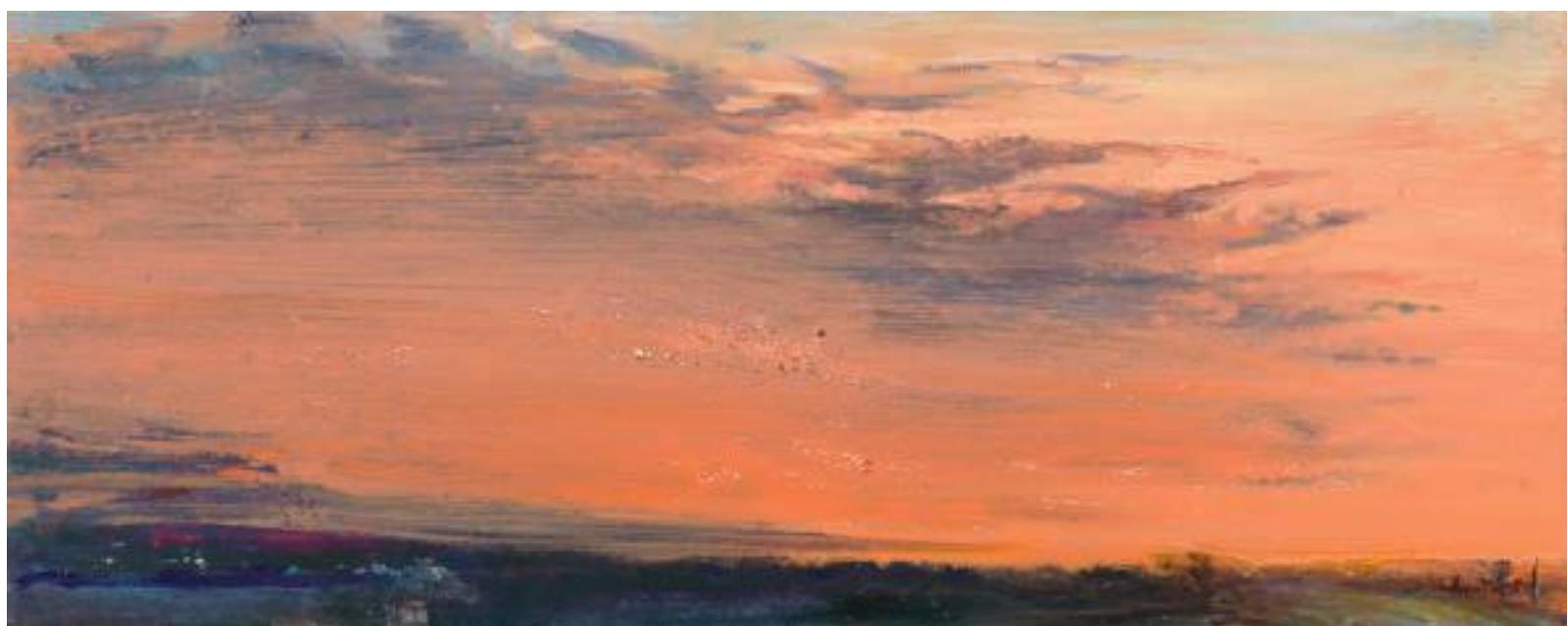

Προσδοκίες, μεικτή τεχνική, 103 x 150 cm

Θεσσαλική ανάμνηση, λάδι σε καμβά, 24x60 cm

Ιεροχώ II, λάδι σε καμβά, 24x60 cm

Nothing / Everything II (Ιερουσαλήμ), λάδι σε καμβά, 40x60 cm

Αττικό φως, λάδι σε καμβά, 13 x 36 cm

Πανοελινος στο Σουύνιο, λάδι σε καμβά, 25 x 70 cm

Κεραμικός, λάδι σε καμβά, 30x40 cm

Προσμονή, λάδι σε καμβά, 30x40 cm

Απόφαση II, μεικτή τεχνική, 170 x 210 cm

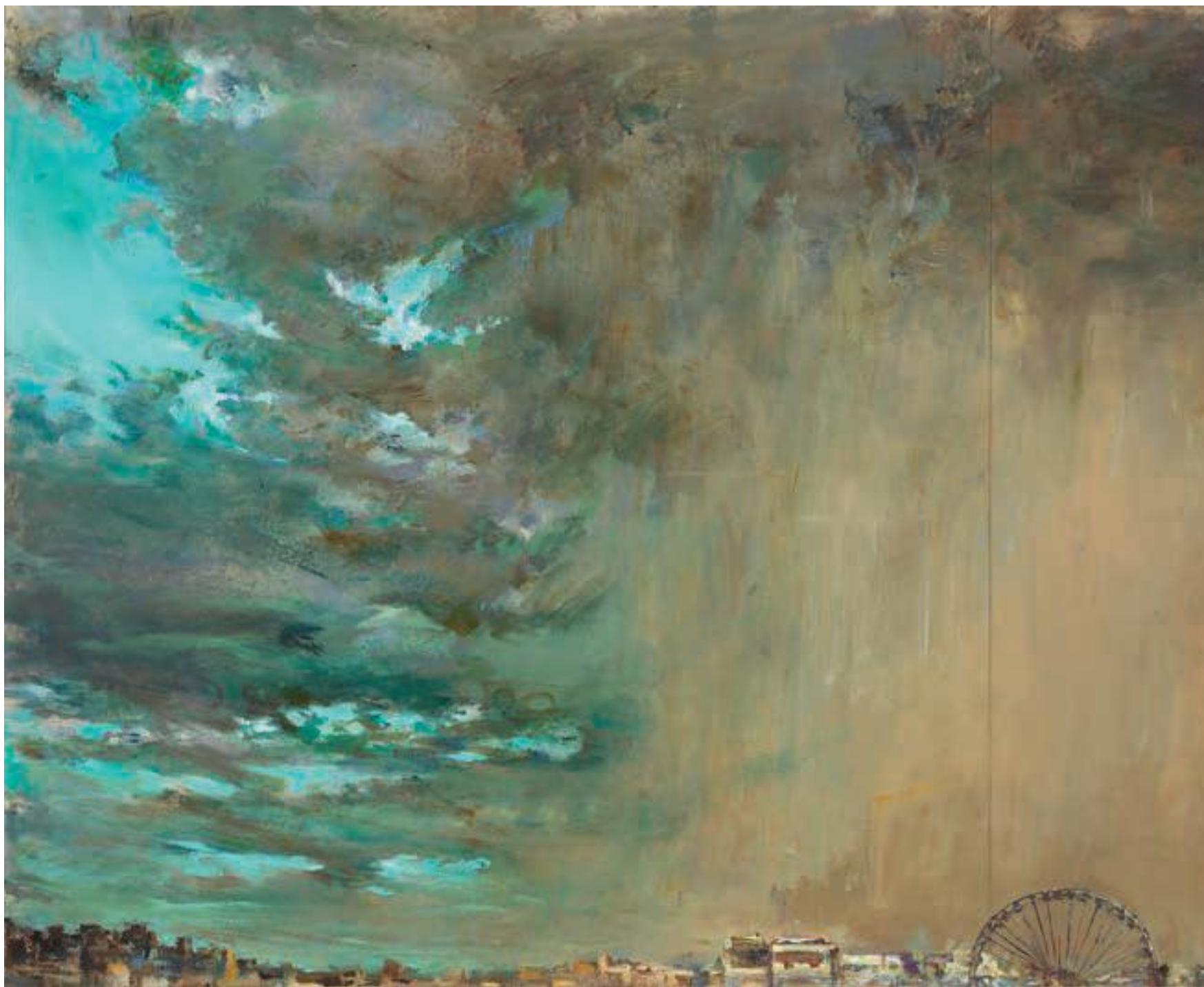
Απόδειπνο, μεικτή τεχνική, 120 x 170 cm

Ιοστεφές άστυ, μεικτή τεχνική, 70 x 90 cm

Σαν φυλαχτό, μεικτή τεχνική, 60 x 70 cm

Απαλλαγή, λάδι σε καμβά, 100 x 168 cm

Αυγουστιατικός εσπερινός, λάδι σε καμβά, 30x40 cm

Προορισμός, λάδι σε καμβά, 20x30 cm

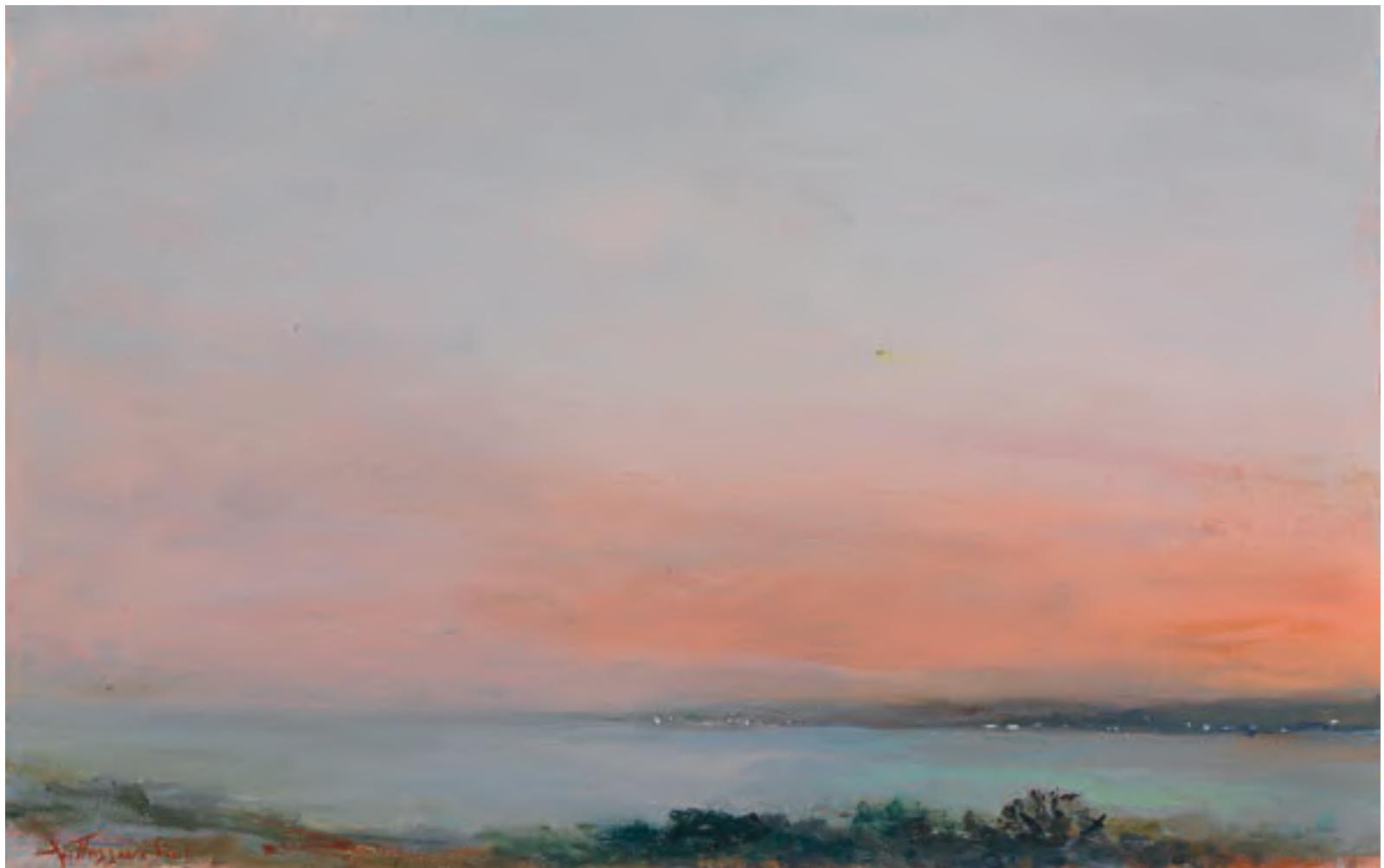
Ιερά οδός, μεικτή τεχνική, 100 x 130 cm

Νυχτερινός περίπατος, λάδι σε καμβά, 100 x 70 cm

Αμέτρητες επιστροφές, μεικτή τεχνική, 135x150 cm

Μικρή Τιβεριάδα II, λάδι σε καμβά, 32x50 cm

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΛΛΑΝΤΖΑΣ

Γεννήθηκε στη Λάρισα το 1962.

1983-89 Σπουδασε στην Α.Σ.Κ.Τ. της Αθήνας Ζωγραφική με καθηγητές τους Δ. Μυταρά, Δ. Κοκκινίδη και Ν. Κεσσανλή, τεχνική των Βυζαντινών εικόνων (αγιογραφία), νωπογραφία (φρέσκο) με καθηγητή τον Κ. Ξινόπουλο, και ψηφιδωτό με τον Γ. Βαλαβανίδη. Ιστορία της τέχνης με καθηγητή την Μ. Λαμπτράκη-Πλάκα, ιστορία της Αρχιτεκτονικής και Ρυθμολογία με καθηγητές τους Ι. Καρατζόγλου και Σ. Κονταράτο. Εισαγωγή στην Αισθητική, τη Θεωρία της Τέχνης και Φιλοσοφία με καθηγητή τον Π. Χριστοδουλίδη. Παιδαγωγική Ψυχολογία και διδακτική με καθηγητή τον Δαναού-Αφεντάκη.

1990-92 Με υποτροφία της Γαλλικής κυβέρνησης συνέχισε μεταπτυχιακές σπουδές στην Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts de Paris με δάσκαλο τον Pierre Carron.

1988-90 Εργάστηκε ως ζωγράφος μουσειοπαιδαγωγός στα εκπαιδευτικά προγράμματα του Υπουργείου Πολιτισμού «Η ΓΕΝΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ».

1992-93 Διδαξε ζωγραφική στις τρεις πρώτες τάξεις του 25 Δημοτικού Σχολείου Περισσού.

1997-98 Διδαξε σχέδιο και ζωγραφική στο τμήμα Εφαροσμένης Ζωγραφικής στις σχολές ΑΚΤΟ.

2011-13 Εργάστηκε στην Παιδοψυχιατρική Κλινική του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Παίδων «Άγια Σοφία» ως art-therapist στο πρόγραμμα Προαγωγή Ψυχικής Υγείας παιδιών και εφήβων με χρόνια σωματική νόσο.

2011 Εργάστηκε στην συμπλήρωση και αποκατάσταση των αρχαίων τοιχογραφιών Ακρωτηρίου Θήρας.

Έργα του βρίσκονται στην Εθνική Πινακοθήκη, στην Πινακοθήκη της Φλώρινας, στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης του Ιδρύματος Βασίλη και Ελίζας Γουλανδρή, στην Πινακοθήκη Κουβουσάκη, στο Μουσείο Φρυσίρα, στις συλλογές Αγροτικής Τράπεζας, Παπαστράτου, ΑΓΕΤ Ηρακλής, Βογιατζόγλου και σε άλλες δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Έχει φιλοτεχνήσει πολλά ημερολόγια ιδιωτικών εταιρειών και επιλέχθηκε ανάμεσα στους σημαντικότερους Έλληνες Καλλιτέχνες να εκπροσωπήσει με το έργο του τη σύγχρονη Ελληνική Τέχνη κατά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004.

ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

1989 Αθήνα, «Αθήνα Εικαστικά 89» Δήμος Αθηναίων

Αθήνα, «3η Διεθνής Συνάντηση για την Προστασία του Περιβάλλοντος»

Αθήνα, «Απόφοιτοι της Α.Σ.Κ.Τ.» Αθηνών Εθνικό Ίδρυμα ερευνών

1991 Αθήνα, «Συλλογή Β. Φρυσίρα» Μουσείο Πιερρίδη - Π.Κ.Δ. Αθηναίων

Παρίσι, «Artistes du monde» Gallerie Bernanos

1992 Ρόδος - Ζάκυνθος, «Συλλογή Βλάσση Φρυσίρα»

1993 Ύδρα, «13 Νέοι Έλληνες Ζωγράφοι»

Πειραιάς, «Νέοι Έλληνες Ζωγράφοι» Gallerie Astrorolabios

Κύπρος, «The Midwest Group of Companies and the Dutch Associations of Cyprus»

1995 Αθήνα, «Τιμή στον Greco» Εθνική Πινακοθήκη

1996 Χίος - Βόλος, «ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ» Συλλογή

Αθήνα, Ledra Marriot Hotel

Κύπρος, Λευκωσία, Gallerie Argo

- 1997 Θεσσαλονίκη, «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης» Δ. Θεσσαλονίκης
Κύπρος, Λευκωσία, Gallerie Argo
- Κύπρος, Λευκωσία, Hilton Hotel
- Λάρισα, Κέντρο Σύγχρονης Εικαστικής Τέχνης
- 1998 Βέλγιο, Βρυξέλλες, West Europe Union
Αθήνα, «12 Ζωγράφοι Ζωγραφίζουν για το SANTE» Gallerie Ζουμπουλάκη
- 2000 Αθήνα, «Προσωπικές Σχέσεις» Αιθουσα Τέχνης Έκφραση
Θεσσαλονίκη, Αιθουσα Τέχνης Έψιλον
- 2002 Αθήνα, «Άποχρωσεις του Κόκκινου» Αιθουσα Τέχνης Σκουφά
- 2003 Κύπρος, Λευκωσία, Ledra House
Αθήνα, «Ζωγραφικές Συγγένειες» Αιθουσα Τέχνης Σκουφά
- Αθήνα, «Εικαστική Ωδή» Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Αθηνών
- Αθήνα, «Πολιτιστική Ολυμπιάδα» Εκδόσεις ΑΔΑΜ
- 2004 Αθήνα, «Art Αθήνα» Γκαλερί Αργώ
Αθήνα, «Αγώνων Πόλις» Τεχνόπολη Γκάζι
Κύπρος, Λευκωσία, CK Art Gallery
- 2005 Αθήνα, «Μάσκες» Γκαλερί ΠΕΡΙ ΤΕΧΝΩΝ
- 2006 Αθήνα, «Ήταν κάποτε η Πηνελόπη Δέλτα» Κολλέγιο Αθηνών
- 2007 Αθήνα, «Γενέθλιος Τόπος» Μουσείο Μπενάκη
- 2009 Ύδρα, Ιστορικό Αρχείο Μουσείο Ύδρας
- 2010 Αθήνα, «Ανθρώπινα Μέτρα» Π.Κ.Δ. Αθηνών, Μελίνα Μερκούρη
Σίφνος, «Νέα Αποκτήματα» Εθνική Πινακοθήκη
- Αθήνα, «Σύνθεσις-Συναίσθησις» Αιθουσα Σκουφά
Κωνσταντινούπολη, Τουρκία «Ιχνηλατώντας την Κωνσταντινούπολη»
- 2011 Αθήνα, «Six Views» Athens Plaza
Θεσσαλονίκη, «Ανδρικές Υποθέσεις» Atrion Gallery
Αθήνα, Αιθουσα Σκουφά
- 2012 Αθήνα, «Face to Face» Μουσείο Φρυσίρα
- 2013 Αθήνα, «The deceit of the flesh» Μουσείο Φρυσίρα
Αθήνα, «Offer» Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο
- 2014 Κορέα, Σεούλ, «International Korean Art Fair»
- 2015 Ιταλία, Γκαλατίνα Λέτσε, «All About Paper»
- 2016 Τουρκία, Κωνσταντινούπολη «Balkan Breeze»
Θεσσαλονίκη, Nitra Gallery
- 2017 Italy, Napoli «UN'ALTRA REALTA» Castel dell'Ovo
Αθήνα, «Έρως Ήρως»
Αθήνα, «Κλίμακα Σχεδίου» Evripides Art Gallery
Πειραιάς, Γκαλερί Καψιώτη
- 2019 Αθήνα, «There Is More Than One Story» Evripides Art Gallery
- 2021 Αθήνα, «Με Ένα Αίσθημα Ελπίδας 1922-2022», Evripides Art Gallery
- 2022 Αθήνα, «Group Exhibition» Evripides Art Gallery
Αθήνα, «Βογιατζόγλου Συλλογή Πράξη 5», Πινακοθήκη Βογιατζόγλου

ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

- 1991 Παρίσι, Gallerie Bernanos
- 1993 Αθήνα, Αίθουσα Τέχνης Σκουφά
- 1996 Αθήνα, «ΝΙΣΣΥΡΟΣ» Ημερολόγιο ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ
Αθήνα, «ART ATHINA 96» Αίθουσα Τέχνης Σκουφά
- 1997 Μέγαρα, «ΝΙΣΣΥΡΟΣ» Ημερολόγιο ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ
- 1999 Αθήνα, Αίθουσα Τέχνης Σκουφά
- 2000 Αθήνα, Αίθουσα Τέχνης Έκφραση
- 2004 Αθήνα, Αίθουσα Τέχνης Σκουφά
Αθήνα, «ART ATHINA 2004» Gallery Αργώ
- 2005 Κύπρος, Λευκωσία, CK Art Gallery
- 2009 Κύπρος, Λευκωσία, CK Art Gallery
- 2014 Αθήνα, «ART ATHINA 2014» ALPHA CK Art Gallery
Κύπρος, Λευκωσία, ALPHA CK Art Gallery
Ιταλία, Γκαλατίνα Λέτσε, «Desiterata»
- 2016 Αθήνα, «εἰ ἦς ὥδε» Evripides Art Gallery
- 2017 Κύπρος, Λευκωσία, ALPHA CK Art Gallery
- 2019 Αθήνα, «ἄνω σχῶμεν» Evripides Art Gallery
- 2023 Αθήνα, «in medias res» Evripides Art Gallery
- 2023 Κύπρος, Λευκωσία, «αμέτρητες επιστροφές» Alpha C.K. Art Gallery

Photos: Katoufas Brothers

